

## چکیده پژوهش:

**مقدمه:** دانشکده‌های گروه پزشکی بایستی به طریقی برنامه‌ریزی نمایند که اساتید مربوطه به کمک آن بتوانند قابلیت‌های خویش را فراتر از حیطه تخصصی خود گسترش داده و در نتیجه به بهترین وجه به امر آموزش بپردازند. لذا شرکت اساتید فوق در فعالیتهای علمی و پژوهشی از ضروریات بوده و بایستی به طور دوره‌ای مورد مطالعه و بررسی قرار گیرد.

**هدف:** مقایسه فعالیتهای علمی و پژوهشی اعضای هیأت علمی دانشکده‌های دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی ایران به منظور رتبه‌بندی در سالهای ۱۳۷۸ و ۱۳۷۹.

**نوع پژوهش:** پژوهش فوق یک مطالعه مقایسه‌ای از نوع مقطعی می‌باشد که در آن میانگین رتبه‌ای هر یک از فعالیتهای علمی و پژوهشی با کمک نرم‌افزار اس.پی.اس.اس و آزمون کروسکال والیس مورد مقایسه قرار گرفت و سپس رتبه میانگینها از بیشترین به کمترین فهرست گردید.

**نمونه:** فرمهای فعالیتهای آموزشی و پژوهشی تکمیل شده توسط اعضای هیأت علمی رسمی قطعی دانشکده‌های دانشگاه علوم پزشکی ایران که در سالهای ۱۳۷۸ و ۱۳۷۹ توسط دفتر مطالعات و توسعه آموزش پزشکی گردآوری شده بود با مراجعه به بایگانی مربوطه مورد بررسی قرار گرفت. به علت عدم همکاری اساتید دانشکده پزشکی، سابقه‌ای از فعالیتهای این اساتید در دسترس نبود. لذا به صورت سرشماری با مراجعه به دانشکده پزشکی و علوم پایه، و کلیه بیمارستانهای آموزشی دانشگاه علوم پزشکی ایران ضمن توجه کلیه اساتید، پرسشنامه‌ها توزیع گردید و پس از مراجعات مکرر بازپس گرفته شد، که صرفاً ۶۵ پرسشنامه تکمیل شده قابل بررسی بود. در کل از ۳۶۴ پرسشنامه مورد بررسی ۱۸۱ مورد مربوط به سال ۱۳۷۸ و ۱۸۳ مورد مربوط به سال ۱۳۷۹ بود که مورد تجزیه و تحلیل آماری قرار گرفت.

**نتایج:** یافته‌ها نشان دادند که در سال ۱۳۷۸ بین فعالیتهای اعضای هیأت علمی دانشکده‌ها در موارد زیر تفاوت معنی‌دار وجود دارد:

شرکت در گردهمائیهای داخلی (به صورت شنونده) ( $P = 0/028$ )، شرکت در برنامه‌های آموزشی به صورت کارگاه ( $P = 0/003$ )، ترجمه یا تألیف کتاب ( $P = 0/000$ )، چاپ مقاله در نشریات خارجی ( $P = 0/017$ ) و مشاوره پایان‌نامه ( $P = 0/000$ ). همچنین مشخص گردید که در سال ۱۳۷۹ در موارد زیر تفاوت معنی‌دار وجود دارد:

شرکت در گردهمائی داخلی (به صورت شنونده) ( $P = 0/010$ )، ارائه مقاله در گردهمائی داخلی ( $P = 0/000$ )، شرکت در گردهمائی خارجی ( $P = 0/032$ )، شرکت در برنامه آموزشی به صورت کارگاه ( $P = 0/021$ )، شرکت در برنامه‌های آموزشی به صورت بازآموزی ( $P = 0/000$ )، ارائه سخنرانی در

برنامه آموزشی ( $P = 0/008$ ) ترجمه یا تألیف کتاب ( $P = 0/023$ )، چاپ مقاله در نشریات داخلی ( $P = 0/067$ ) و مشاوره پایان‌نامه ( $P = 0/0001$ ).

در ارتباط با رتبه‌بندی فعالیتها در سال ۱۳۷۸، دانشکده مدیریت و اطلاع‌رسانی پزشکی و دانشکده بهداشت هر یک در ۴ فعالیت، دانشکده پرستاری و مامائی در ۲ فعالیت، دانشکده پزشکی و دانشکده پیراپزشکی هر یک در ۱ فعالیت، رتبه اول را کسب نمودند. در سال ۱۳۷۹ نیز دانشکده پرستاری و مامائی در ۴ فعالیت، دانشکده پزشکی و دانشکده بهداشت هر یک در ۳ فعالیت، دانشکده مدیریت و اطلاع‌رسانی پزشکی در ۲ فعالیت، رتبه اول را کسب نمودند. دانشکده توانبخشی در سالهای ۱۳۷۸ و ۱۳۷۹ و دانشکده پیراپزشکی در سال ۱۳۷۹ فاقد رتبه اول بودند.

بحث: با توجه به مقایسه فعالیت‌های هر دانشکده در سالهای ۱۳۷۸ و ۱۳۷۹، در موارد زیر تفاوت معنی دار وجود داشت:

در دانشکده پرستاری و مامائی بین فعالیت‌های علمی شرکت در برنامه آموزشی به صورت بازآموزی و ارائه سخنرانی در برنامه آموزشی ( $P = 0/000$ )، در دانشکده مدیریت و اطلاع‌رسانی پزشکی بین فعالیت‌های علمی شرکت در برنامه آموزشی به صورت بازآموزی ( $P = 0/047$ ) و در دانشکده پزشکی بین همکاری در طرح پژوهشی مصوب ( $P = 0/049$ ). با توجه به اینکه مقایسه رتبه میانگین‌ها نشانگر افزایش فعالیت در سال ۱۳۷۹ بود، لذا پیشنهاد می‌گردد تا با انجام پژوهشی در جهت دستیابی به عوامل مؤثر و الگوبرداری موجبات ارتقاء سایر فعالیتها در دانشکده‌ها فراهم گردد. از آنجائیکه تقویت رفتارهای مثبت حائز اهمیت است پیشنهاد می‌گردد مسئولین دانشگاه جهت پیشگیری از کاهش انگیزه و ارتقاء آن در افراد فعال، به ارائه بازخورد و تشویق، اهمیت بیشتری دهند و برخی از موانع موجود بر سر راه انجام فعالیت‌های علمی و پژوهشی- اساتید برداشته شود. ضمناً انجام پژوهشی مشابه در سایر دانشکده‌های دانشگاه‌های علوم پزشکی سراسر کشور می‌تواند در ارتقاء کیفی دانشگاهها مؤثر و راهگشا باشد.